NOVICE

gospodarskih, obertnijskih in narodskih stvarí.

Izhajajo vsako **sredo in saboto.** Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti. sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XIII. V Ljubljani v sredo 12. decembra 1855. List 99.

Gospodarske skušnje.

Dober svèt gospodarjem, ki si prešiče redé.

Iz pisma nekdanjega šolskega tovarša, ki sedaj pridno kmetuje, gosp. S., povzamemo sledečo priporočila vredno skušnjo: „Povsod se priporoča napravljanje mešanega gnoja zato, ker se po njem ne pridobiva le več gnoja, temuč tudi, ker je mešani gnoj za marsikaj bolji od navadnega; to se vidi na senožetih, pri krompirji in druzih sadežih. Al iz parstí, cestnega blata in mnoge rastlinske soderge mešani gnoj, če se mu ne prideva tudi živinskega ali saj gnojnice, ni tako tečen, kakor bi mogel biti.

Za napravo mešanega gnoja je pa prešičji gnoj posebno dober, ker je močen, in podela mešanico tako, da se ne zatrosi plevél po njivah, kar se brez tega rado zgodí. Jez to takole narejam: V svinjaku z dvojima vratama imam sedaj 10 prešičev razne starosti; svinjak je od tal vzdignjen, da se vsa moča lahko izceja, zakaj prešič mora suho imeti, da se dobro redí. Svinjak je ograjen, da imajo prešiči majhno dvorišče okoli njega. Kadar njive povlečemo ali plévemo, dam vès pri tem delu dobljeni plevél, stern, pirnico itd. na to prešičje dvorišče znositi, ne pa, kakor drugi delajo, na gnojni kùp. Prešiči rijejo po ti sodergi, najdejo marsikaj, kar še povžijejo, vse drugo pa, kar jim ostane, zablatijo s svojim blatom in scavnico, in to dam na gnojni kup nositi in včasih še s parstjo zmešati. In to je, kar nareja tako dobro mešanico. V kotu tega dvorišča so kamnitne korita, v kterih dobivajo svojo navadno pičo. Za izpitanje določene prasce denem v poseben svinjak, kjer zamorejo mirno ležati. Imam pa zmiraj dva kupa mešanega gnoja: enega začenjam narejati, kakor hitro pozimi stari gnoj na travnike zvozim, in ga množim in včasih premetujem noter do mesca septembra (kimovca); tù se sparstení čez zimo in poleti, in je za polje in vert pripraven. Mesca septembra začnem drug kup narejati, ki se pozimi kmalo podela, in čeravno ni še popolnoma sparstenjen, ga vozim na travnik, kteremu nič ne škoduje, če se tudi kaj plevéla zaredí, ker tukaj gré le za rast trave“.

Govejo živino na novo vižo klati

se priporoča od več krajev. Kakor hitro je namreč govedo pobito, se z nekim posebnim nožem med tretjim in četertim rebrom naredí v persno votlino luknja, v ktero se vtakne lijak (trihtar) in s pihavnikom se potem toliko zraka (ljufta) noter napiše, da se pljuča vse skup stlačijo. Na to vižo goveda klati, namesto jim krí izpustiti, naredí, da vsa krí ostane v žilah; živina je potem — pravijo — za 30 do 40 funtov težja (ker se ne zgubí kervi iz mesa) in meso je tudi boljega okusa (je bolj sočno in mehko).

Poduk za gospodarje,

kteri se pečajo z rejo kónj, zastran tega, kako naj se kobile za pleme in žrebéta redé in opravljajo, in kako naj se z njimi ravná, kakor tudi kako se naj napravljajo hlevi, ki so za-nje namenjeni.

(Dalje.)

§. 9. Kako z materjo in mladim ravnati.

Kadar gré porod po redu, ni treba nič človeške pripomoči. Porod se večidel tako urno dodela, da bi tudi komaj mogoče bilo pomagati. Pa treba je vendar zmeraj previdnosti in na kobilo paziti. Če bi porod o močnih popadkih dolgo terpel in se težek zdí, je vselej dobro, po umnega in izurjenega živinozdravnika poslati, in nevednih sleparjev, kteri nemorejo prave vednosti v tej reči imeti, kar ne poslušati.

Zdrave terdne žrebeta skočijo koj po porodu na noge potem, ko so pred parkrat poskušale vstati, in koj iščejo maternega vimena.

Pervo mleko kobile je rumenkasto, nekoliko grenkljato in slano. Nevedni ljudjé mislijo, da to mleko žrebetom škoduje; zavoljo tega ga izmolzejo in proč zlijejo. Kaj tacega se ne smé nikoli zgoditi. To mleko je natura za to namenila, da čeva žrebetove izčisti, ker na mehko goni in tako čeva vlačne in černe žrebetove smole izpraznijo.

Kobile, ktere rado šegače (večidel take, ktere pervi pot storé), imajo dostikrat zlo občutljive vimena in nepusté mladiču sesati. Take kobile je treba privaditi in v začetku jih je dostikrat treba tudi s silo za to krotiti.

Po porodu se dá kobili močnate ali otrobnate, osoljene pijače. Pervih 5 ali 6 dní se pustí v posebnih stajah z žrebetom neprivezana, pozneje pa se spustí v dobrem vremenu z žrebetom kake pol ure vèn.

Da ima kobila dovolj in dobrega mleka, po kterem zamore žrebe dobro tekniti, mora dobrega in krepkega živeža dobivati. Ko tedej pervih 5 ali 6 dní po porodu preteče, v kterih mora kobila bolj pičlo živeti, naj se ji dá dobre, zdrave in tečne kerme, kolikor je potrebuje.

Razun sená (merve) ji najbolje tekne dober oves in čista ovsena slama. V nekterih krajih dajejo še raznokterega korenja kobilam, da imajo več mleka.

Ker je kobila, dokler žrebe sesá, večidel zlo žejna, je treba ji posodo z vodo za pijačo postaviti, da zamore piti, kadar se ji poljubi. Čez 14 dní ali 3 tedne se že zamore za bolj lahke dela rabiti, toda samo pol dneva. Pozneje pa smé že celi dan delati, toda ne pretežko, in varovati jo je, da se ne gregreje preveč ali ne premrazi, ker bi se ji vime lahko vnelo in mladič bi se mogel zavoljo tega prezgodaj odstaviti.

V začetku naj dela kobila blizo hleva, da se more večkrat v hlev verniti in žrebička dojiti. Če mora namreč žrebe predolgo stradati, se lahko potem pokvari, ker se preveč mleka nasesá.

Z doječo kobilo se mora z vso pazljivostjo ravnati, ker rada zbolí, če slabo, sprideno pičo dobiva,

merzlo vodo pije itd. Če tudi kobile kaj nevarnega ne zadene, vendar žrebe kako škodo terpí.

Če kdo hoče, da mu kobila vsako leto storí, naj jo 10. ali 12. dan po porodu, ko se začne navadno zopet močno goniti, k žrebcu pelja, ker se tačas najlože in najbolj gotovo ubreji. Ta nova brejost ne škoduje ne doječi kobili ne sesajočemu žrebetu, če le kobila dobre piče ne strada in nič pretežkega ne dela.

§. 10. Koliko časa naj žrebe sesa in kako se odstavi.

Pravi čas sesanja, kakor je v kobiliščih navadno, terpí skorej tako dolgo kakor brejost. Ali to se vé, da se to ne dá ne v kobiliščih ne pri domači reji konj storiti, čeravno bi rasti žrebeta dobro teknilo. Prav dosti bi bilo, žrebeta toliko časa sesati pustiti, da mu 12 prednjih zob zraste (to je, pol leta.) Pa tudi to pri domači reji kónj ni vselej mogoče, ker je ali kobila zopet breja ali pa delati mora. Vsikdar je pa pred vsim drugim na brejost kobile gledati, ker zamore žrebe brez škode za kobilo in v svoj prid 4 ali 5 mescov sesati, če se ni kobila kmali po porodu ubrejila. Če se je pa ubrejila, potrebuje svoje močí in sokove za ohranjenje novega sadú, in žrebe se mora pred odstaviti. Navadno pusté žrebe 3 mesce sesati. Če pa le prekratek čas sesá, kakih 6 ali 8 tednov, ni to nikakor dobro, in život žrebeta zastaja preveč v svoji rasti. Posebno naj slabotne in majhne žrebeta dalj časa sesajo.

Naj že sesajo žrebeta dalj ali manj časa, se ne smejo nikoli prenaglo odstaviti, temuč počasi, da ne terpí škode ne mati ne žrebe.

Odstavljajo se pa žrebeta, da se vsaki dan za kratek čas v drug hlev peljejo in s časom več časa od matere ločeni ostajajo, toliko časa, da se privadijo večidel dneva brez kobile ostati. Pri tem se le v posebnih urah, zjutraj, opoldan in zvečer pri kobili sesati pusté in ponoči pri materi ostanejo. Kadar je žrebe zunaj hleva, se mu dajè po malem drobnega sena, ovsa, luskanega ječmena itd., in posoda z vodo, da se piti navadi. Pozneje se pušča bolj po redkem, pač tudi le vsako drugo noč pri materi, tako da se bolj terde piče privadi in mu bolj poredkoma dano mleko več tako ne diší in se kakor samo odstavi. Tudi materi naj se zdaj manj in manj zobanja dajè, kterega je pred obilo imela. (Konec sledí.)

Naravoslovska drobtinčica.

Znano je, da noč in dan nista po vsem svetu ob enem in istem času. Zemlja je okrogla in se vertí okoli sonca; to dela razločke v dnevu in noči in tudi v posamnih urah podnevi in ponoči. Gospoda Square in Launder v Novem Jorku v Ameriki izdelujeta ravno zdaj električno uro, ki ima 21 kazál (Zifferblätter), da kažejo razločke med časom in časom v Novem Jorku in druzih mestih sveta.

Mikavno je vediti: koliko je ura tam in tam. Če je, postavimo, 4. julija

	v Novem Jorku v Ameriki	ura	12 in 21	min.	opoldne
je	v Petrogradu	„	6 in 53	„	popoldne
	v Carigradu	„	6 in 51	„	„
	na Dunaji	„	6 in 1	„	„
	v Rimu	„	5 in 46	„	„
	v Parizu	„	5 in 5	„	„
	v Londonu	„	4 in 55	„	„
	v Vašingtonu	„	11 in 48	„	dopoldne
	v Novem Orleanu	„	10 in 56	„	„
	pri Sv. Frančišku	„	8 in 45	„	„

Ozir po svetu.

Rusovski car Nikolaj in pa njegova hči.

Naj lepša in pa naj ljubeznjivša izmed otrok Nikolajevih je bila hči njegova Marija Nikolajevna. Kakor lepa rožica v pomladanskem cvetji je cvetela tudi ona v naj lepši dôbi nježne mladosti, žlahna na duši in na telesu. Zaporedoma jo je snubilo več naslednikov in dedičev europejskih vladarjev. Car ponosen na svoje carstvo, nad kterim sonce nikdar ne zaíde, še bolj pa na svojo prezalo hčerko, ki jo je ljubil bolj ko punčico lastnega očesa, ji nameni izmed vsih snubcov naj lepšega, naj bogatejšega in pa naj mogočnejega. Pokliče jo tedaj enega dné k sebi, ter jo s prijaznim nasmehljejem nagovorí: „Ljuba hčerka, vzrastla si, kakor vitka jela v zeleni dobravi. Verli mladenči plemenite kraljeve kervi poprašujejo po tebi. Ker veš, kako da za te skerbím, zato sem ti izvolil moža kraljevega sinú, s kterim boš kraljica kraljevala ter srečno živela mati milijonov podložnih“.

Rudečica polije princesinjo, globoko vzdihne in solzica ji priigra iz milega očesa. Očetu, viditi to, se prijazno obličje stamní, ker sumi, da si je devica že tovarša izvolila, ter reče z ozornim, bolj zapovedovavcu kakor pa očeta lastnim glasom: „Kaj, ali si se že mar drugemu obljubila? Govori!“

Pri teh besedah, kterim je nad šestdeset milijonov ljudí *pokornih, pade hči pred očeta cara na kolena, ter spregovorí* s trepetajočim glasom: „Da! oče, ljubim moža mladega, ki ne vé, da ga ljubim, pa tudi nikdar zvedel ne bo, ako to ti želiš“.

Mogočni car obledí in omolkne na ta odgovor. Ne upa si uprašati po imenu tistega, ki mu sega po naj drajšem biseru njegove ljubezni. „Ali je mar kralj?“ vpraša naposled po dolgem notranjem borenji. — „Ne, oče“. — „Ali pa saj naslednik kakega kralja?“ — „Tudi ne, oče.“ — „Torej še kraljevič ne?“ — „Ne“. — „Pa je vendar sin kake vladarske rodovine?“ — „Ni ne, oče“. —

Po vsakem vprašanji je car nekoliko omolknil vselej globokeje vzdihnivši. „Ali je ptujec?“ vpraša spet. — „Da“, — je bil kratek odgovor. Car se usede. Ne vé, kaj bi počel, in si z rokama obraz pokrije. „Ali živí v mojem cesarstvu?“ — „Da, oče“. — „Kje?“ — „Tukaj v Petrogradu“, odgovorí hči trepetaje s tako tihim glasom, da se je komaj slišalo. Car poskoči, kakor bi ga hotel prec gonobiti vprašaje: „Kje ga bom vidil in pa kako spoznal?“ — „Jutri pri paradi. Na klobuku ima zeleno perje, jezdi pa iskrega vranca“ — odgovorí preplašena hči, večkrat prenehovaje, bojé se za mladega junaka. „Prav, prav, hči idi zdaj!“ —

Princesinja odide, in malo manjka, da ne omedlí, pustivši očeta samega. Car se zamisli nekoliko. Obraz se mu spet jame vedriti kakor onemu, ki je mislil in mislil in si je izmislil, kako se bo nad sovražnikom zmaševal, ter spregovorí naposled z zaničljivim posmehom: „Otročarija! Neumen sem, če le količkaj porajtam na to. Pozabila ga bo in pozabiti ga mora!“ —

Drugi dan je bila parada. Bojaželjni vojaki v neprezirljivih verstah čakajo cara. Naposled prijezdi s krasnim spremstvom. Tudi sinovi in hčere cara se pripeljejo v kočijah. Gromoviti „hurrah“! doní iz tisučero gerl od vseh straní. Car se ne zmeni nič za vse to. Le z bistrim očesom gleda po versti vojake, iskaje moža z zelenim perjem na klobuku, ki jezdi berzega vranca. Ugleda ga. Bil je prost polkovnik (oberstar) lahkih konjikov bavarskega kralja, Maksimilian Boarné (Beauharnais), vojvoda Leuchtenberški, vnuk Josefine, ki je bila nekoliko časa cesarica francozka, od vseh čislan vitez. „Ali je mogoče!“ se začudi ponosni car in ukaže poklicati polkovnika, da bi ga prec poslovil in pa poslal na Nemško domú. Polkovnik zasliši povelje, spustí sabljo po sebi, ter jezdi z umerjenim kosakom proti caru. Marija omedlí v kočíi. Car viditi to, oberne herbet

bližajočemu se ptujcu in se verne s hčerjo in z druzimi v carsko palačo.

Po končani paradi polkovnik premišljuje to, kar se je zgodilo, posname iz vsega, da je v zameri pri caru, pa ne vedoč: zakaj, ter sklene verniti se domú na Nemško, kar stopi človek pred-nj, ki mu ukaže prec iti k caru. Polkovnik pride. Car je bled, solznih očí, obraza pa resnobnega. „Polkovnik!“ spregovorí car, in ga meri od verha do tál, „vi ste izmed naj lepših europejskih oficirjev. Pravijo, in jez tudi rad verjamem, da ste omikan mož, lepo izrejen, blazega serca, poštenega značaja in pa tudi prijatel umetnije in vednosti, — kako vam je všeč vélika kneginja, hči moja Marija?“ — Osupnjen stojí mladi mož, ki mu je serce že davno pravilo, da ji v lepoti in ljubeznjivosti ni enake.

„Veličanstvo!“ reče na zadnje, ne vedoč misli cara, „Vaš serd bi me pogubil, ako bi vam svoje misli razodel, ali rad tudi umerjem, ako mi dovolite, da jih razodenem“. — „Vi jo torej ljubíte? — prav, prav!“ reče car z dobrovoljnim nasmehljejem, „tukaj imate dekrete, s kterimi sem vas izvolil gardnega generaladjutanta, poveljnika gardnih konjikov in husarskega polka, vodja čete kadetov, predsednika akademije umetnij in pa uda akademije učenosti v Petrogradu, v Moskvi, v Kasanu itd., vse to z naslovom „cesarska visokost“ in pa toliko in toliko milijonov letnih dohodkov. Ali vas je volja zapustiti službo bavarskega kralja in pa vzeti za ženo mojo hčer Marijo?“

Veselja mladi oficir kar besedice ne more spregovoriti in s solzamí le moči caru milostno roko, ki ga je tako visoko povzdignila namest trešiti ga v merzlo Sibirijo.

Drugi dan je bila slovesna poroka pričo skoro vsih europejskih poslancov.

Petega novembra leta 1852 pa je umerl zet carov, vojvoda Leuchtenberški, še le 35 let star, zapustivši prežalostno vdovo Marijo Nikolajevno. Zoridanov.

Za poduk in kratek čas.

Nada in Spomin.

(Konec.)

Nada je prikimnila njegovi prosnji z lahkim, pomembnim nasmehljejem, in tako sta se tedaj proti domu obernila. Ker sta pa počasi potovala, je v tem veliko časa preteklo, in že so leta in leta minule, in vendar še nista dospela do kraja, od kodar sta še vzdignila. Nameri se pa nekega dné, da srečata starega možička, ki se je komaj še po koncu deržal in le počasi, na svojo palico se operaje, naprej lezel. Spomin na pervi pogled spozná v njem šolarčka, ki sta ga na svoji pervi poti vidila. Ko si bliže pridejo, se starček, na svojo palico naslonjen, ozre v Nado, ki, neumerjoča bitína, bila je še vedno ista ljubeznjiva deklica, ko nekdaj, in vzdihne, ko da bi mu bilo serce počilo.

„Kaj te žali, mili starček?“ vpraša deklica. „Kaj me žali!“ — zaverne on s slabotnim, derhtečim glasom, — kaj druzega bi me žalilo ko starost? Jez sem preživel svoje zdravje in svojo krepost — preživel vse, kar mi je bilo milo in drago, — vidil sem vse zakopati, kar sem ljubil in kar je mene ljubilo, in sedaj stojim tukaj, ko staro drevo, veneč sam na tem svetu, brez korenin, brez vej, brez perja. Ravno toliko občutja mi je še ostalo, da vém, kako reven in nesrečen da sem, — in spomin blazih dní mladosti, ko sem še brez skerbí in poln sjajnih nad v persih, vesel deček po polji metulje lovil, množí mi le britkosti, ki mi ubogo serce tergajo.

„Glej“ — zavpije Nada, in se oberne k tovaršu — tù si se v svojo vlastno mrežo vjel. Ali se spominjaš dečka, ki sva ga srečala na njegovi poti v šolo, jokajočega in vzdihajočega, da bi skoro dorastel?“

Nekoliko naprej stopivši prideta do borne koče, na čigar pragu je sedela starica, revno oblečena, trepetajoča mraza in slabosti. Samši je sedela, glavo k persom sklonjeno, — in ko se je dvojica približevala, si je uboga ženica zastonj prizadevala vstati in pozdraviti jo z gostomilim pogledom. „Dobro jutro, mamica — in veliko srečo!“ — zakliče Nada veselo.

„Srečo?“ — odgovorí slabotno in s trepečim glasom. „Sreče jez nisem imela nikdar kot takrat, ko sem bila še otrok brez skerbí in tuge. Oj, pač se spominjam onih lepih dní, ko nisem na nič druzega mislila, kakor na to, kar je ravno bilo — ne skerbé za prihodnost ne za minulost; ko sem se smejala in igrala in prepevala od zore do mraka, in ne želela biti kaj druzega ko to, kar sem ravno bila. Vendar — ti dnevi sreče so minuli, in nikdar se več vernili ne bodo“. To izrekši se starica sosede in britke solze oblijó njeno lice.

Nada sopet jame očitati tovaršu, — ta pa jo le popraša: ali se še spominja tiste majhne deklice, ki sta jo pred toliko in toliko leti srečala, in ki se je takrat tako nesrečno čutila, ker je premlada bila? Spomin jo je bil precej spoznal in ni besedice več zinil.

Sedaj sta se bolj in bolj bližala domačim tratam; in Spomin je že naprej vžival rajsko lepoto krajev, kterih že tako dolgo ni vidil. Vendar — se mu li sanja ali kaj! Podoba je, ko da bi se bilo vse nekako spremenilo. Ni trava tako zelena, ni cvetlice tako dišeče in ljubeznjive, potok ne šumlja tak ljubko, ptice ne prepevajo na pol tako vabljivo, ko so prepevale nekdaj. „Gorjé mi!“ — zakričí — „kako se je vse spremenilo!“

„Vse je ravno tako, kakoršno je bilo — in le ti sam si se spremenil, ga posvarí Nada. „Ti si sam sebe sleparil z minulostjo, bolj ko jez druge s prihodnostjo sleparim“.

„Kaj pač se prepirata?“ ju sedaj vpraša star mož, kterega nista zapazila, da si je ravno blizo nju stal. „Jez sem spolnil kmali 90 let, in lahko, da bi moja skušnja vajno pravdo razsoditi mogla“.

In povesta mu vzrok svojega pričkanja, kakor tudi, kaj sta na svojem potovanji doživela. Starček se nasmehne — in za nekoliko trenutkov zamisli. Potem jima odgovorí: „Tudi jez sem mogel viditi, kako se je vse upanje mojih mladih let v prazne sence, meglé in tamine spremenilo in v nič razlilo. Tudi jez sem preživel svoje premoženje, svoje otroke in prijatle, veselo dovoljnost mladenča in blagor zdravja“.

„In vendar ne obupaš?“ ga vpraša Spomin. „Nikakor! Še mi je ena nada ostala“. „In ktera je ta?“ — „Nada unkraj groba!“

Spomin se oberne proti Nadi, stisne jo na svoje persi, ter s solzami v očéh reče: „Odpusti mi, da sem ti krivico delal; odsihmal naji nič več ne loči!“ „Nič več ne loči“ — ponavlja Nada serčno.

In odtlej potujeta Nada in Spomin še zmiraj po svetu, ljubeznjivo združena, blagor delé človeštvu.

Novičar iz raznih krajev.

Po višjem sklepu se íma c. k. žandarju, če se h kaki sodníi za pričo pokliče in je sodnija čez eno miljo deleč, za vsako uro poti sem in tje 15 krajc. potníne plačati, in če ne more v enem dnevu nazaj priti, tudi šarži dostojna dnína za hrano dati. — Sliši se, da se ima o rečéh, ki se tičejo potnih listov (Pass), nekake zlajšave za domačince vpeljati; pravijo, da v vsaki deželi se bojo naredili za celo leto veljavni potni listi, s kterimi bojo smeli prebivavci austrijanskega cesarstva po vsem cesarstvu potovati. — C. k. višja sodnija je v nekem primerljeji razsodila: „Če se ktera sodba tudi tako glasí, da se ima plačilo „v srebru“ odrajtati, ima obsojenec vsled ces. pa-

tenta od 2. junija 1848 vendar pravico, z bankovci plačati, ako ni določno izgovorjeno, da se ima plačilo v zlatu ali srebru odrajtati. — Od 15. t. m. je po ces. sklepu prepovedano, da se konji ne smejo nikamor zunaj cesarstva prodajati, sicer bi se jih utegnilo toliko iz cesarstva pobrati, da bi jih na zadnje domá manjkalo. Želeti bi bilo, da bi se enaka prepoved tudi zastran drugih domačih pridelkov dala; sicer bo vendar le preveč domačih pridelkov na ptuje šlo. 5. dan t. m. je bila tudi izvožnja solitarja, žvepla in svinca čez meje austrijanske prepovedana. — Govorí se, da bo naša vlada čez zimo veliko vojakov — pešcov — domú spustila, in si s tem kakih 30 mil. gold. stroškov prihranila. — Za gotovo se pripoveduje, da po ces. dovoljenji se bo tudi struga Save spod savskega mosta do Rugvice poravnala; če se to zgodí, bo v malo letih mogoče, da bojo parobrodi jadrali iz Siska v Zagreb. — Zmiraj bolj se ponavljajo govorice od prizadevanja za mirno spravo vojskovavcov, pa gotovega o tem se vendar nič ne vé. Pripoveduje se, da Francoz in Rus sta pripravljena roko za mir si podatí, le ministerstvo angležko noče, in da bo predsednik njegov, lord Palmerston, iz ministerstva stopil, ako na 31. januarja sklicani deržavni zbor ne dovoli dnarja za krepko vojsko v prihodnjem letu. — Radi verjamemo, da se je Francozom vojska že priskutila, ker za vse stroške na suhem in na morji nek vsaki teden potrebuje 15 milijonov gold. Celó stroški sardinske armade, ktere je le 19.000 mož, so za leto 1856 cenjeni na 80 mil. frankov. — Od rusovske armade se sliši, da bo, po družinah in novih vojakih pomnožena, v prihodnjem letu tako močna, kakor dosihmal še ni bila; zato pripovedujejo od cara rusovskega, da je rekel: „jez želím mir, hvaležno bom sprejel dostojno ponudbo, ponujal sam pa ga ne bom“. — Če Paskievič umerje, pride véliki knez Nikolaj za kralja-namestnika na Poljsko. — Francozki vojskovodja Pelissier gré nek čez zimo v Pariz. — V Moldavi je čedalje več roparjev, kteri napadajo popotnike, ne kakor drugi tolovaji, da pištole nastavljajo ljudém na persi in „dnar“ terjajo ali pa „življenje“, ampak oni začnejo brez besede s kolmí klestiti po popotnikih, kakor da bi iz njih hotli „parale“ (dnar) izmlatiti, kakor mlatiči iz snopja zernje. Zadnji čas je res, da bi se Moldava in Valahija v bolji red spravile. — Slavni poljski pesnik A. Mickievic, poslan od francozke vlade o znanstvenih zadevah v jutrove dežele, je unidan v Carigradu za kolero umerl. — Angležka in severno-amerikanska vlada ste se spet sprijaznile.

Pogovori vredništva.

Prebivavcem podfare sv. Mohorja v Moravški fari na znanje: Že trikrat so bili možje iz podfare sv. Mohorja pri nas, in bi bili radi zvedili, kako so prišli v „Pratiko“ trije novi sejmi pri sv. Mohorji, od kterih oni nič ne vejo, in kterih sejmov ondi tudi ni. Obljubili smo jim, pozvediti to reč, ker iz glave jim nismo mogli nič druzega gotovega povedati, kakor to, da bi ne bili sejmov vzeli v „Pratiko“, ako bi nam ne bili naznanjeni bili od verjetne straní. Sedaj jim pa vémo povedati, da omenjene tri sejme, dovoljene po vis. c. k. ministerstvu kupčijstva 16. julija 1849, nam je oglasil gosp. dr. žl. Lehman, sedanji deržavni pravnik pri okrajni sodníi v Novem mestu, za kteri oglas v 32. „Oglasniku“ Novíc leta 1853 je on tudi natisníno odrajtal. — Čast. gosp. sodelavcem „Koledarčka“: Prosimo, da naj nam ne za zamerijo, da jim še nismo bili v stanu „Koledarčka“ poslati; pred novim letom pride gotovo.

Povabilo na naročbo
„NOVIC“
za prihodnje leto 1856.

Kmali bojo nastopile „Novíce“ nov — **štirnajsti** — tečaj; naj se toraj častiti bravci, ki jih prihodnje leto dobivati želé, še ta mesec na-nje naročijo.

Obseg našega lista je dovolj znan; toraj le ob kratkem rečemo, da tudi prihodnje leto bojo obdelovale domačo zemljo in domačo obertnijo, domače slovstvo in umetnijo in da bojo tudi na znanje dajale vse, kar je občinstvu o postavah in druzih stvaréh vediti potreba; verh tega pa bojo povedale vse in urno, kar se bo po širocem svetu imenitnega primerjalo. Le nekoliko omikan človek ne more biti sedanji čas, da bi ne bral, kar se po svetu važnega godí, naj je v kmetijstvu ali obertnijstvu, v slovstvu ali politiki, ker vse te skušnje in prigodbe zadevajo današnji vsacega nas bolj ali manj. „Novice“ so si v svesti, da, podpirane od slavnih pisateljev vsih slovenskih pokrajin, v **nobenem** obziru ničesa niso zanemarile, ampak da vse, kar koli je važnega, so svojim bravcem zvesto in ne pristransko na znanje dajale in vsako novíco prav gorko, ker pogreta reč ni nič vredna.

Svojo v lanskem „povabilu“ dano obljubo bomo s tem spolnili, da bomo še letos toliko „občne povestnice“ Novícam pridjali, da bo druga tretjina: **srednja dôba** povestnice (Geschichte des Mittelalters) gotova, ktere pa ni več naš rajnki Vertovc popolnoma do konca dognal, ampak jo drug slavnoznan slovensk pisatelj dodelal, ki nadaljuje sedaj tudi povestnico **nove dôbe**, ktero bomo **dokladali „Novícam“ prihodnje leto tudi brez plačila.** Kakor se pa lani nismo mogli zavezati, vsak mesec ene pôle pridajati tako tudi tega letos ne moremo; kolikor bo težavnega dela gotovega, toliko ga bomo naročnikom priložili, da še **tretjo tretjíno** *povestnice* berž ko berž na svetlo spravimo in tako končamo to važno delo, ktero smo dosihmal v slovenskem slovstvu zlo pogrešali. Kdor **novih** naročnikov želí proti primernem plačilu do konca tega leta izdanih $33\frac{1}{2}$ pôl, naj se oglasi v založbi **„Novic“**.

Izhajale bojo „Novíce“ kakor dozdaj vsako **sredo** in vsako **saboto** in bojo veljale z „oglasnikom“ in vsimi dokladami vred v Ljubljani prejemane za **celo leto** 3 fl., za **pol leta** 1 fl. 30 kr., za **četert leta** 45 kr. — pošiljane **po pošti** kamor koli 4 fl. za **celo** leto, 2 fl. za **pol** leta, 1 fl. za **četert** leta.

Naročnína se **franko** pošilja v tiskarnico **Blaznikovo** v Ljubljano (na Bregu Nr. 190); nefrankirane pisma se ne morejo jemati. Pisanje naročil pa častitim naročnikom polajšati, jim bomo po navadi drugo pot podali naročilno pismo, v ktero zavit se dnar pošilja.

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik.